

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém utca 5-7. Telefon:159-490

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel

m t i b e l f ű l d i h i r e k

1973. december 25.

bb. 1. karácsonyi ajándék szigligetnek

vid kz/1l cz

1973. december 25.

szigliget községben novemberben leégett a művelődési ház. a lángok martaléka lett a több mint százezer forint értékű könyv-állomány is. a könyvtár pótlásához az ország távoli vidékei is felajánlották a segítségüket. baranyából nemrégén 400 kötetet küldtek szigligetre, ezekben a napokban pedig a kossuth könyvkiadó több ezer forint értékű könyvajándékát vettek át a község vezetői. több vállalat és szocialista brigád ajánlott fel a művelődési ház újjáépítéséhez./mti/

L. társadalmi munkát

bb. 2. józsef attila est az irodalmi színpad repertoárján - , keres emil nyilatkozata az új tervekről

1 ni/tr/h1/1l cz

1973. december 25.

az irodalmi színpad az átépítés miatt egyelőre a láng gépgyárban vendégeskedik, s közben sok-sok előadással járja az országot- ennek ellenére műsortervük változatos és színes.

/folyt.köv./

- 1 -

L. 17.40

bb. 2./ józsef folyt./ 11

mint keres emil, a társulat igazgatója elmondotta az mti munkatársának, javában készülnek az előreláthatólag „budapest mosolya”, címmel sorra kerülő produkcióra, amely a jellegzetes pesti humort kívánja a legnemesebb eszközökkel színpadra állítani. az est, amelynek egy 50 éves érettségi találkozó ad majd keretet, békeffy istván összekötő szövegével idézi fel az elmúlt félévszázad legjellegzetesebb és legjelesebb magyar tollforgatóit, heltai jenőt, molnár ferencet, karinthy frigyest, szép ernőt, tabi lászlót, hámos györgyöt, kellér dezsőt, vagyis azt, hogyan látják a kiváló írók pesti tipikus humorát.

előreláthatólag januárban kerül közönség elé az irodalmi színpad új józsef attila műsora is, amely a költő teljes életművét kívánja felölelni, s így alcíme is találó: „józsef attila lexikon”, az szeretnénk bebizonyítani - hangsúlyozta keres emil - hogy józsef attila nemcsak egy költő számunkra a sok közül, hanem költészetté ötvözött világnézet. új műsorunk szerkesztésén illeszkedik abba a sorozatba, amely a magyar klasszikus líra gyöngyszemeit állítja reflektorfénybe. a rendező gáspár jános lesz, a szerkesztő gelléri ágnes. szakértőnek és tudományos konzultánsnak sikerült megnyerni szabolicsi miklóst, a kiváló irodalomtörténészt. rendkívül rangos a szereposztás is, amelyben olyan nevekkel találkozunk, mint keres emil, latinovits zoltán, madaras józsef, mensáros lászló, valamint dőry virág.

tovább folytatják azt a sorozatot, amelyben a világirodalom egy-egy nagy stílusirányzatát kívánják megismertetni nemcsak a fiatalabb, hanem az idősebb közönséggel is. a klasszicizmust és a romantikát bemutató előadások mellé hamarosan újabb sorakozik, bálint andrás és dőry virág szecesszió estje.

köztudott, dolog már, szinte hagyománynak számít, hogy az irodalmi színpad művészei rendszeresen műsort adnak a korona presszóban, valamint a pestlőrinci fórum presszóban. a koronában tovább folytatódnak a kétnyelvű estek, így a majakovszkij - puskin, heine-petőfi összeállítások mellett a közeljövőben átfogó keresztmetszetet nyújtanak a bolgár lírából. áprilisban ugyanitt orosz-magyar vers-műsort hallhatnak a látogatók, és szó van francia-magyar irodalmi válogatás megszólaltatásáról is. februárban a pódium presszóban vallai péter, a thália színház fiatal művésze tart önálló előadó estet, míg a füles című rejtvenylappal közösen farsangi füles-estet is rendeznek.

/folyt.köv./

F 1242

- 2 -

bb. 2./ józsef 2. folyt./ 11

az irodalmi színpad 1974. évre szóló terveinek összeállításakor nem feledkezett meg arról sem, hogy tervei közé iktassa az ország kisebb-nagyobb városainak, községeinek felkeresését. továbbra is rendszeresen részt vállalnak a színház művészei az iskolán belüli irodalomoktatás segítésében, „szabálytalan”, irodalmi órák tartásával, együttműködve az országos pedagógiai intézettel./mti/

bb. 3. nemzetközi bálók szilveszterkor

1 kg/gg/1e/11 cz

1973. december 25.

készülnek az idegenforgalmi vállalatok, utazási irodák a szilveszterre. az ibusz-nál csaknem kétezer külföldi vendég jelezte érkezését, köztük finnek, svédek, osztrákok és románok. a cooptourist szervezésében nyolc országból érkeznek az előzetes bejelentés szerint vendégek budapestre és más városokba, hogy a különböző szállodák nemzetközi báljain koccintsanak az 1974-es évre.

a magyarok közül is sokan töltik az év utolsó napjait külföldön, legtöbb turista az ibusz-szal zakopaneba, krakkóba, a magas tátrába utazik, vidám szilveszterezésre. több mint kétezer magyar turista moszkvában, leningrádban és ungváron bucsuztatja az ő-évet. a cooptourist december 28-tól január 4-ig dubrovnikban foglalt előre szállodai szobákat azoknak, akik a tengerparton kívánnak olcsón szilveszterezni./mti/

bb. 4. karácsonyi bárányok

vid kz/11 cz

1973. december 25.

kora ősz óta foglaltak az elletők a kiskunsági juhászatokban. a pecsenyebárányozásnak most van a fő idénye. az év végéig mintegy harmincezer kisbárány lát napvilágot. a folyamatos elletéssel lehetővé vált a magyar bárányok állandó kínálata a külföldi piacokon. a tejesebárányokat rendszeresen exportálják olaszországba, franciaországba és görögországba./mti/

F 1245

- 3 -

bb. 5. tálasból előszobafal - sárközi butorok mai használatra

vid kz/11 cz

1973. december 25.

a tolna megyei decsen ötszáz ezer forint értékű festett sárközi butort készített 1973-ban a sárközi népművészeti szövetség, a szinompás szötteseiről és himzéseiről világszerettség ismert szövetségben két éve kezdtek meg próbaképpen a hagyományos mintájú, de mai rendeltetésének megfelelő sárközi festett butordarabok gyártását, s 1973-ban már figyelemre méltó mennyiségűt adtak el belőle.

a színeket és díszítéseket a sárközi otthonokból, prásházakból és padlásokról éveken át összegyűjtött eredeti régi butorokról másolták. mintegy tízféle egyedi butordarabot készítettek a szövetség népművész mesterei, valamennyit modern otthonok követelményeinek megfelelő módosítással. a hajdani tékát fali italszekrényre, a tálast előszobafalnak, a régi ruhásládát ágyneműtartónak, a pénz- és irattartót bizsuládikóvá változtatták. az előjelek szerint a kereslet növekszik, ezért a decsei szövetség az új évben csaknem kétszerannyi sárközi butor gyártását tervezi, mint 1973-ban./mt1/

bb. 6. az mta régészeti intézetének 1973-as ásatásai és a jövő évi tervek

i zsu/tm/h1/11 cz

1973. december 25.

a magyar tudományos akadémia régészeti intézetének 1973-as ásatás-1 tevékenységéről és a jövőbeni tervekről gerevich lászló akadémikus, az intézet igazgatója nyilatkozott az mti munkatársának.

elmondta, hogy az elmúlt évben szabolcs-szatmár-ban felfedezték a legelső újkőkori földművelő népesség településének maradványait, a kutatást megkezdték, s ezt a jövőben/folytatni fogják. a szamos völgyén erdélyből mintegy 7 000 éve húzódtak fel a dél-balkáni eredetű népcsoportok. kiváló művészeti emlékeik a termékenység varázslás kicsiny női szobrai, az „agyagistenek”, meghonosították a gabonatermesztést, és az /folyt.köv./ égetett agyagedények készítését. Lis

- 4 -

F. 1250

bb. 6./ az mta ... folyt./ 11

sopronvárhelyen az időszerűségünk előtti viii-vi. század között élt népesség erődített telepén folytatódna a két éve elkezdett nagyszabású ásatás, amelyeknek fő célja a telep erődítésrendszerének megismerése: mikor, milyen népesség elleni védekezésről, hogyan készültek a néhol 8-10 méter magas sáncfalak. elkezdődik az ásatás az erődítés belsőjében is, ahol az előzetes kutatások szerint nagyméretű lakóházak alapjainak maradványaira lehet számítani. az erődített telepet övező több mint 200 temetkezési halom közül az elmúlt két évben ötöt tártak fel. a sírhalmokban talált edények közül kiemelkednek az emberi alakokkal díszített urnák. a jövő évi tervek közé tartozik a sáncok és a telep kronológiájának és szerkezetének vizsgálata. remélik, hogy értékes adatokat nyernek a kor kultúrtörténetére és vallástörténetére vonatkozólag. mivel a földvár az őskor két nagy utvonala, a borostyánkő utvonala és a duna-völgyének találkozásánál van, várható, hogy a különböző irányból érkező kereskedelmi és kulturális kapcsolatokra vonatkozólag is jelentős leleteket fognak feltárni.

tolna megyében szakály-rétföldön az 1973-ban megkezdett római-kori bennszülött telep feltárásának folytatását is tervezik. a további munkától a római foglalatás előtti kelta eraviscus telep császárkori továbbélésére vonatkozóan várnak eredményeket.

1974-ben három nagyobb, késő középkori ásatást végez az intézet. pilisen közép-európa egyik legnagyobb cisztercita apátságának feltárását folytatják.

hasonlóan korai emléket tárnak fel az egyik legfontosabb árpádházi birtokközpontban, dömösön. a 11. században palota állott itt, mert i. bélára a krónika szerint itt szakadt rá a trón, vagy talán inkább a palota valamely része. i. gézarfiatalabb fia, álmos herceg kapta meg a birtokot, amely így a könyves kálmán király elleni hatalmi harc egyik központja lett. itt alapított álmos herceg társas káptalant 1077-ben.

a legjelentékenyebb lelet a rekonstruálható állapotban fennmaradt altemplom volt, amely 12 egész és fél oszlopával a legszebb és leghitelesebb építészeti tervünk lesz a helyreállítás után. a régészek / hogy a következő ásatási szezonban sikerül a királyi palota alapfalait különválasztani és legalább is alaprajzában rekonstruálni. igen jelentékeny és egyedülálló lelet volna egy közép-európai x. -x 1. századi palota és uralkodó gazdasági központ rekonstrukciója.

remélik, a késő középkori magyar falu vizsgálatát célozza a sümeg közelében fekvő elpusztult sarvaly falu ásatása, amely négy év óta folyik. 1974-ben fejeződik be a feltárás, a település egykori kiterjedésének behatárolásával, szélső házainak felfuttatásával. /mt1/

F. 1300

- 5 -

bb. 7. testvérvárosok nemzetközi fotószalonja miskolcon

vid ká/il cz

1973. december 25.

miskolc megyei város tanácsának művelődési osztálya, valamint a miskolci fotóklub jövőre megrendezi miskolc testvérvárosai fotóklubjának első nemzetközi fotószalonját. a rendezőbizottság elküldte a meghívókat katowice, kassa, tampere, milánó és vologda város vezetőinek, akiknek felkérése alapján vesznek részt a városok kijelölt fotóklubjai az 1974-májusában megrendezendő nemzetközi fotószalonon.

a tárlatra egy-egy fotóklub husz-husz alkotását küldhetik be. a legjobban szereplő három fotóklubot, illetve három kiállítót jutalmazták./mti/

--

bb. 8. kővályukat találtak bogácson

vid kz/il cz

1973. december 25

a miskolci herman otto muzeum kutatói a bükk déli részén fekvő bogács községben a kő felhasználásának észak-magyarországon eddig nem ismert módjaira találtak bizonyítékot. a község határában lévő és a falu lakói által napjainkban házépítésre használt szürke színű kőből készült mezőgazdasági eszközöket találtak. az egyik portán a könnyen faragható kőből készített itatóvályut használtak.

a rajta lévő évszám szerint 1896-ban készítette az akkori gazda. másutt sertés-, illetve baromfiak etetésére faragtak kővályukat. a műemlék jellegű falusi házak felmérésénél azt is megállapították, hogy ezzel a kővel burkolták a századforduló előtt épített lakóházak tornácait, nem egy helyen pedig a szabaddéményes konyha „pádimentumát”, is ebből készítették.

a miskolci herman otto muzeum munkatársai az érdekes néprajzi leletek felvételeket készítettek. a legszebb darabok a muzeum jövőre megnyitandó állandó kiállításán is láthatók lesznek./mti/

L. 13/10

--

- 6 -

L. 13/10

bb 9. időjárás-jelentés

bn b

1973. december 25.

a meteorológiai intézet jelentéi december 25-én délelőtt:

enyhe idő

száraz, mildünk nagy részén tovább tart az évezekhez képest rendkívül enyhe időjárás. hétfőn a kárpát-medencében és a környékén 5-10 fokkal magasabb volt a hőmérséklet csúcspértéke, mint a legutóbbi 10 év átlaga. a balkán-félszigeten, közép-európában és a balti-tenger térségében általában csendes, párs, a hajnali és a reggeli órákban többfelé ködös az idő. délnyugat-európa fölött árványló alacsony nyomású légköri képződmény a földközi-tenger medencéjéből enyhe, nedves légtömegeket szállít nyugat- és közép-európa felé. az ibériai-félszigeten sok helyen esik az eső, északolaszországban zivatarok is vannak. a következő 36 óra folyamán a kárpát-medencében még enyhe marad az idő.

házánkban hétfőn a tiszántúlon változóan felhős ég mellett 3-6 órán át sütött a nap. máshol erősen felhős idő volt, általában 1-3 óra napsütést észleltek. az éjszakai és a reggeli órákban több helyen köd keletkezett, a duna-tiszaközének északi részén ködszítálás is volt. a hőmérséklet napközben a tartósan ködös helyeken csak 4-9, máshol 10, 15 fokig emelkedett. ma hajnalra általában plusz 1, plusz 6, északkeleten 0 mínusz 2 fokig hűlt le a levegő, délelőtt erősen felhős, párs, egy-két helyen ködös idő volt. a hőmérséklet 11 órára a tartósan ködös helyeken csak plusz 2, plusz 5, máshol plusz 6 plusz 11 fokig emelkedett.

budapesten hétfőn a hőmérséklet napi középértéke 4,8 fok volt, 5,2 fokkal magasabb, mint a százéves átlag.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 5 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 764 mm alig változik.

várható időjárás szerda estig:

változóan felhős, párs idő, szerdán napközben néhány helyen futó esővel. az éjszakai és a reggeli órákban főként az ország keleti felében ködképződés, egy-két helyen ködszítálás. mérsékelt, napközben megáléknülő, helyenként megerősödő délkeleti, déli szél. enyhe marad az idő. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 0 plusz 5, legmagasabb nappali hőmérséklet szerdán 7-12 fok között.

a duna vízállása budapesten 250 centiméter. /mti/

--

- 7 -

13.35 bh

L. 13/10

bb 10. uttörő karácsony a parlamentben

t zsu gg bh zs

1973. december 25.

mintegy háromezer kisdobos és uttörő töltötte a karácsony első napját az ország legnagyobb házában vidám műsorral és sok játékkal, a több mint 13 méter magas fenyő tővében.

a körülbelül 200 színes égővel, ugyancsak 200, speciálisan a parlamenti karácsonyfára készített nagy dísszel, csillogó és kivilágítható hókristályokkal, valamint 70 kilogramm szalancukorral ékesített karácsonyfa körül helyet foglaló pajtásokat neves művészek, az állami balettintézet, az artistaképző iskola növendékei és a rajkózenekar szórakoztatta. a télapó ezuttal is, mint már jónéhány-szor az előző években, hadics lászló volt. az énekszámokkal, szavatokkal, bábjátékkal tarkított egyórás műsor után a gyerekek a parlament különböző helyiségeiben felállított játékasztaloknál tölthették el kellemesen idejüket. a kupolateremben közben játékos vetélkedőre, táncversenyre került sor, ahonnan a nyertesek értékes ajándékokkal térhettek haza. azoknak, akik a bűvészműtávjánkat kedvelik, rodolfo biztosított vidám szórakozási lehetőséget.

délelőtt az uttörőké, délután pedig a kisdobosoké volt a parlament kupolacsarnoka./mti/

--

bb 11. karácsony a vasi fenyvesekben

vid bh zs

1973. december 25.

több ezer turista, kiránduló tölti a karácsonyi ünnepeket vas megyében, hazánk fenyvesekben leggazdagabb vidékén. tett ház van a romantikus büki kastélyszállóban, a fenyveserdőkkel övezett kőszeg, velem, bozsok fizető vendégszobáiban, illetve a turista-szállókban. a kőszegi hegy lejtőjén a tengerszint felett 400 méter magasan fekvő hegyi települések levegőjük gyógyhatása mellett, festői környezetükkel is vonzzák az embereket.

a hatalmas fenyveseiről „gyanta országnak”, is nevezett örséget szintén sokan választották tartózkodási helyül az ünnepekre. a táj szépsége, nyugalma, a télen is sok látogatót vonzó népi építészeti remek, emlékek és múzeumok maradandó élményt nyújtanak a tájegység vendégeinek./mti/

--

14.40 bh

Fi 15 05

bb 12. halálos balesetek

i zsu gg bh zs

1973. december 25.

hajdu-bihar megyében, hajdusámson belterületén egy vontató pótkocsijáról leesett az ittas utas: madár mihály, 52 éves betanított munkás. a kerekek alá zuhant és a helyszínen meghalt.

heves megyében, sarud községben a gabonafelvásárló és feldolgozó vállalat keverőüzemének területén botos lajos 22 éves gépkocsivezető, a vállalat tehergépkocsijával egy elromlott tehergépkocsit akart hátramenetben megtojni. a tolatásban ittasan segédkezett nagy géza, 28 éves segédmunkás. a két autó közé vascsövet rakott; a cső azonban a nyomás következtében elhajlott, leesett, nagy géza pedig a két tehergépkocsi közé szorult. a szerencsétlen ember olyan súlyosan megsérült, hogy kevésbé később sebeibe belehalt.

budapesten, a xi. kerület hegyalja ut 166. szám alatti garázsban hétfőn este egy személygépkocsiban holtan találták hodászi géza 31 éves műszerészt. mint a vizsgálat megállapította, hodászi gépkocsijavítás közben a motort járatta, és szellőzés hiányában szénmonoxidmérgezést szenvedett./mti/

--

a belpolitikai szerkesztőség híreinek jegyzéke

bh zs

1973. december 25.

1. karácsonyi ajándék szigligetnek
2. józsef attila est
3. nemzetközi bálók
4. karácsonyi bárányok
5. sárközi butorok
6. régészeti intézet tervei
7. testvérvárosok nemzetközi fotószalonjai
8. kővályuk
9. időjárás jelentés
10. uttörőkarácsony
11. karácsony a vasi fenyvesekben
12. balesetek
13. hírjegyzék

--

-v é g e -

--

Fi 16 55